

MEMO HERIJING BEDRIJFSVOERING 3.0

Aanleiding

Ter voorbereiding op de regionalisering van de Brandweer in 2014 is halverwege 2013 een nota in het dagelijks bestuur vastgesteld over de inrichting van de staf en ondersteunende diensten. Hierin was opgenomen om halverwege 2014 een benchmark uit te gaan voeren, om te onderzoeken of de voorgestelde omvang van de ondersteunende diensten ook de optimale was.

Uit dit onderzoek bleek dat de overhead qua formatie 10% lager lag dan vergelijkbare organisaties. Dit was ook merkbaar, vooral op het gebied van financiën en personeel & organisatie. Dit leidde tot een voorstel aan het algemeen bestuur om de formatie van de ondersteunende diensten deels te verhogen. Het algemeen bestuur is hiermee akkoord gegaan. Wel heeft het bestuur deze extra middelen een tijdelijk karakter gegeven, waardoor de middelen in 2020 weer op hetzelfde niveau zijn als in 2014.

Om te beoordelen of de taakstelling voor 2020 en verder nog steeds realistisch is, heeft het dagelijks bestuur besloten om in 2018 wederom een organisatieonderzoek uit te laten voeren door Berenschot.

Onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag was als volgt geformuleerd:

- Hoe verhouden de omvang en de kosten van de ondersteunende diensten van Veiligheidsregio Fryslân zich ten opzichte van vergelijkbare organisaties?
- Hoe verschillen de omvang en de kosten ten opzichte van vier jaar terug, en welke prognoses brengt dit met zich mee voor de komende vier jaar?

Omvang en kosten vergeleken

Door middel van een benchmarkonderzoek zijn deze vragen onderzocht. De gegevens van de veiligheidsregio zijn vergeleken met een groep van 31 organisaties, waaronder zes veiligheidsregio's.

Uit het onderzoek blijkt dat de overhead qua formatie 20% lager ligt dan die van de referentiegroep. Dat wil zeggen dat de veiligheidsregio deze taken met 31 formatieplekken minder uitvoert dan vergelijkbare organisaties. Vooral op de terreinen 'Financiën en control', 'Juridische Zaken' en 'Marketing, communicatie en kwaliteitszorg' is de afwijking groot ten opzichte van de referentiegroep (respectievelijk -47%, -65% en -49%).

De kosten van de overheadformatie is ook lager dan de referentiegroep. Dit is opgebouwd in 25% lagere salarislasteren, en 74% lagere inhuurlasteren. Gezamenlijk komen de kosten hiermee 31% lager uit dan gemiddeld. Om dit in perspectief te plaatsen: het verschil tussen de overhead van de VRF met het gemiddelde bedraagt € 3,1 miljoen, waarvan € 2,3 miljoen aan formatie.

Verschillen ten opzichte van vier jaar terug

Bedroeg de overhead in 2014 20% van de formatie, in 2018 is dit gedaald naar 17,6%. De oorzaak is enerzijds terug te leiden naar het meer automatiseren van administratief werk en het efficiënter inrichten van facilitaire processen, en anderzijds naar een groei van de formatie binnen het primaire proces. Oftewel, er worden met minder medewerkers meer mensen bediend.

De totale salariskosten zijn in 2018 lager dan vier jaar terug. De belangrijkste verklaring daarvoor ligt in de afname van het aantal leidinggevenden. De kosten van inhuur en uitbesteding blijven op hetzelfde niveau als vier jaar terug: nu 74% lager, in 2014 73% lager.

Prognose

Berenschot verwacht voor de komende jaren geen grote verschuivingen. Wel adviseren zij om het hogere formatieniveau op Informatisering en Automatisering minimaal vast te houden. Daarnaast zou de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren effect kunnen hebben op de formatie van P&O, en eventueel het lijnmanagement.

Berenschot verwacht verder geen daling van de overheadkosten bij de referentiegroep voor de komende jaren. Door de taakstelling bij de veiligheidsregio dalen de kosten hier wel. Daardoor verwacht Berenschot dat het verschil met de referentiegroep alleen maar zal toenemen.

Conclusie

Veiligheidsregio Fryslân levert de ondersteunende diensten met 20% minder aan formatie dan vergelijkbare organisaties. Dat betekent dat de kwantitatieve doelstelling van Bedrijfsvoering 3.0 (10% minder dan vergelijkbare organisatie in 2020) nu al ruim gerealiseerd wordt.

Het kwalitatieve deel van de doelstelling is geen onderdeel van dit onderzoek. De aanbeveling is dan ook om te toetsen of op bepaalde gebieden het lage niveau van middelen inbreuk doet op de kwaliteit.

Vervolg

Met dit onderzoek wordt aangetoond dat de omvang en de kosten van de ondersteunende diensten van de veiligheidsregio bijzonder laag zijn. Wij delen de zorgen van Berenschot als het gaat om de toekomst. Wij voorzien geen mogelijkheden tot een verdere daling in middelen zonder dat dit leidt tot een kwaliteitsverlies op eigenlijk alle terreinen. In de eerste helft van 2019 willen we daarom onderzoeken welke problemen te verwachten zijn, en welke oplossingen daarbij mogelijk zijn.

Tot die tijd achten wij het raadzaam om de middelen in 2019 op hetzelfde niveau te houden als 2018. Zo garanderen we in 2019 dat de ondersteuning op het huidige kwaliteitsniveau blijft. Dit brengt een incidentele uitzetting in 2019 met zich mee van € 155.000. Uit het onderzoek volgt een advies richting het bestuur welke structurele gevolgen hieruit voortvloeien.